

Uvodnik

Frontartikolo

Kvankam la somero estas sezono de ferioj, ni ĉijare spertis viglan E-movadon ĉirkaŭ ni. La landaj kaj universala kongresoj, celebrado de la Tago de Esperanto, ciklo de prezentiĝoj de Esperanto enkadre de la *Semajno(j) de la dumviva lernado* ktp. plenigis la sezonon per kunvenoj, publikigoj kaj prezentoj. En ĉi tiu bulteno ni raportas pri preskaŭ ĉiuj el ili, sed kelkaj bedaŭrinde elglitis el nia atento. Sekve, vi estas legonta la plej abundan numeron de nia bulteno en ĝia 24-jara historio.

La aganta Esperanto-komunumo en Slovenujo ne superas la nombron cent, sed la ebla nombro estas almenaŭ triobla: Bonvolu ĉirkaŭpreni la brakon de via amiko aŭ de via parenco kaj venigu lin aŭ ŝin en niajn vicojn! **Redaktoro**

Iz dejavnosti ZES

El la agado de SIEL

ZDRUŽENJE ZA ESPERANTO SLOVENIJE • SLOVENIA ESPERANTO-LIGO

Potrditev statusa v javnem interesu

Na podlagi *Zakona o nevladnih organizacijah*, ki je začel veljati 14. aprila 2018 in ki je razveljavil zadevne člene v *Zakonu o društvi*, je Ministrstvo za kulturo ponovno pretreslo izpolnjevanje pogojev za javni status vseh druŝtev, ki so tak status ŝe imela, in jim je v primeru pozitivne reŝitve podelilo status »nevladne organizacije v javnem interesu«. Tudi ZES je moralo ponovno oddati sveŝe poroĉila, programe in druge podatke.

Prejeli smo novo odloĉbo z dne 13. maja 2019, ki potrjuje naŝ status nevladne organizacije v javnem interesu na podroĉju kulture in ki nadomeŝĉa preŝnji status druŝtva v javnem interesu, ki smo ga pridobili 21. decembra 2017. Odloĉba nas med drugim zavezuje, da o svojem delovanju poroĉamo Ministrstvu za kulturo vsako drugo leto do 31. marca. Status, na katerega smo lahko ponosni, zahteva vztrajno angaŝiranost in dolgoroĉno planiranje. **O.K.**

Vloga na JSKD

V skladu s programom dela ZES smo kandidirali za javna sredstva v okviru razpisa za izbor kulturnih programov na obmoĉju Mestne obĉine Ljubljana v letu 2019, ki jih sofinancira Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD).

Odgovorili so nam s sklepom z dne 27. maja 2019, da se naŝa vloga zavrŝe. Utemeljitev sklepa navaja, da ZES ne izpolnjuje razpisnih pogojev, ker se v zadnjih petih letih ni udeleŝil doloĉenih preglednih prireditvah (Festival Urŝka, V zavetju besede, Sosed tvojega brega).

Preveriti bo treba, ali lahko nastopimo na teh prireditvah, ki so namenjene primerjavi doseŝkov na literarnem podroĉju in ki jih spremljajo selektorji JSKD: **O.K.**

Selitev na novo lokacijo

Prostore MO Ljubljana in mestne ĉetrti Center na Ŝtefanovi 9 in 11 so letos preuredili, potem ko je bila prenovljena tudi fasada stavbe v celoti. Tako so se odloĉili, da bodo vsa gostujoĉa druŝtva imele souporabo prostorov na Ŝtefanovi 11, na Ŝtefanovi 9 pa bodo le pisarne zaposlenih in sejna dvorana mestne ĉetrti.

V novi pisarni je veĉ prostora (Foto O.K.)

Kljub ŝelji, da bi lahko postavili ŝe kakŝno omaro veĉ, smo le ohranili veliko omaro in nizko omarico, tako da imamo v novi veĉji pisarni, ki lahko sprejme 8 do 12 ljudi hkrati, le najnujnejŝo opremo, zalogo knjig in priroĉni arhiv. Glavni del arhiva ZES zaĉasno ŝe ostaja na Grabloviĉevi 22, strokovna knjiŝnica pa pri Tomaŝu Longyki. Za veĉje prireditve bomo enako kot do sedaj

lahko rezervirali veliko sejno sobo ali dvorano na Štefanovi 11. Naš poštni naslov ostaja Štefanova 9.

Pridite na torkova srečanja v klub in spoznajte nov, svetel, čisto prijeten delovni prostor! **O.K.**

Včlanitev v CNVOS

V skladu s programom dela je bila 22. julija 2019 oddana pristopna izjava ZES za članstvo v Centru za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij Slovenije (CNVOS). Ta center združuje preko 1200 nevladnih organizacij, pomaga pri razpisih, daje pravne nasvete, podpira razvoj nevladnih organizacij itd.

Drugega avgusta je bila naša prijava potrjena. Informacije CNVOS bomo prejemali na elektronski naslov info@esperanto.si in bodo te informacije samodejno na razpolago članom vodstva ZES. Več o CNVOS si oglejte na spletnih straneh <https://www.cnvos.si/>. **O.K.**

Sekcija KD Slovenj Gradec bo nov član ZES

Člani esperantske sekcije Kulturnega društva Slovenj Gradec so nam sporočili, da so se odločili pristopiti kot kolektivni član v ZES. Formalnosti v KD Slovenj Gradec bodo opravljene tekom tega leta, na strani ZES pa bo v skladu s 6. členom statuta odločala skupščina, verjetno v marcu 2020. O spoznavnem srečanju si preberite članek v rubriki *Iz dejavnosti EDM / El la agado de ESM*.

V praksi smatramo koroške esperantiste že za naše člane. Njihove naslove smo dodali na seznam za elektronsko obveščanje (vsi so dosegljivi po e-pošti) in upamo, da se bomo pogosto srečavali na prireditvah. Veseli nas, da je delo mentorjev Vinka Ošlaka in Davorina Jurača ustvarilo novo žarišče esperanta, kateremu se bo gotovo pridružilo še nekaj Korošcev. **O.K.**

Dan odprtih vrat ZES

Svetovni dan esperanta 26. julij smo v Ljubljani proslavili dan kasneje, to je v soboto, 27. julija, z dnevom odprtih vrat Združenja za esperanto Slovenije. Pripravili smo nekaj točk programa za vsak okus, dali natisniti ličen plakat in se po svojih močeh potrudili za čim večjo odmevnost. Poleg elektronskih in pisnih vabil članom in medijem, je bilo na vidna mesta izobešenih okoli 20 plakatov, na primer v vitrini podhoda železniške postaje, v pasaži Nebotičnika, v vitrini v parku Ajdovščina, na Taboru, na Filozofski fakulteti, v centralni in dveh bežigrajskih knjižnicah, v avli WTC itd.

Plakat v pasaži Nebotičnika (Foto O.K.)

Kljub obsežni propagandni akciji pa mnogo novih obrazov na Štefanovi 11 ni bilo. Zbralo se nas je 20 in smo lepo zapolnili sejno sobo na Štefanovi 11. Velika dvorana tokrat ni bila na razpolago, ker je bila zaradi prenovitvenih del na Štefanovi 9 zasedena kot začasno skladišče pohištva in opreme. Med nami so bili tudi trije zagrebški esperantisti, ki so obisk Ljubljane združili z esperantskim dogodkom.

Dan odprtih vrat ZES se je uveljavil (Foto O.K.)

O uporabi računalniških in spletnih orodij za esperantiste je najprej spregovoril Janez Jug. Na zaslonu je prikazal najbolj pomembna spletišča in aplikacije, kot so orodje za esperantske posebne znake *tajpi*, slovarje *vortaro.net*, *reta vortaro*, *termania*, slovnico PMEG, spletišče esperantskih besedi *tekstaro.net*, prevajalnik Google, spletišče *GT-WikiTrans* ter spletišče za učenje *lernu.net*. O vsakem od njih bi bilo vredno imeti posebno predavanje ali kakšno uro učenja in v tokratnem programu je bilo predvideno več o spletišču *lernu.net*.

Sledila je uradna podelitev priznanj častnim članom ZES Sonji Tavčar – posthumno, mag. Vinku Ošlaku, Franju Vetrihu in Janezu Zdravcu. Sklep o tem je sprejela skupščina ZES na zasedanju 16. marca letos. Tajnik Ostož Kristan je prebral utemeljitve Komisije za priznanja ZES, predsednik Janez Jug pa je izročil uokvirjene listine Niki Rožej za pokojno Sonjo Tavčar, Mariu Vetrihu za Franja Vetriha, ki se ni mogel udeležiti prireditve, in Janezu Zdravcu. Vinku Ošlaku, ki se prav tako ni

mogel udeležiti dogodka, bomo listino izročili ob prvi priložnosti.

Nastopil je čas za malo sprostivte in sodelovanja poslušalcev. Gregor Markič, ki med drugim vodi krožek esperanta v Kranju in veliko nastopa s kitaro in glasom, je razdelil besedila nekaj znanih esperantskih pesmi, tako da smo mu lahko pritegnili, ko je zaigral in pel Piafino *Himno al amo*, Zamenhofovo *Ho, mia kor'*, himno *La espero* in šaljivo *Dek klubanoj*.

Malo petja je poživilo poslušalce (Foto O.K.)

Po krajšem odmoru je Ostož Kristan s 17 slikami predstavil spletišče *lernu.net* in opravljeno delo pri poslovenitvi tečaja esperanta, slovnice in spremnih besedil. Priporočil je uporabo tega prijetnega tečaja za obnovitev znanja esperanta, zlasti slovničnih pravil in jezikovne rabe, ne glede na raven obvladovanja jezika. Bolj podrobno o tej predstavitvi si lahko preberete v posebnem članku v rubriki *Obvestila in vabila / Informoj kaj invituj*.

Poslovenitev spletišča *lernu.net* je pomemben dosežek (Foto M.V.)

Peter Grbec je poročal o delu na pripravi slovenske inačice učbenika Staneka Marčeka *Direktna metoda*. Prevajanje je končano, lekture so v teku. Izid se pričakuje v septembru tega leta.

Za svečan zaključek programa je Tomaž Longyka recital Prešernov sonet nesreče »Čez tebe več ne bo, sovražna sreča« in nato svoj novi prevod te lepe pesmi v esperanto. Preberite si to mojstrovino v rubriki *Lepo-slovni kotiček / Beletra angulo* in se naučite deklamirati ta poduhovljeni sonet tudi v esperantu!

Po koncu programa so se člani IO ZES za krajši čas zbrali v društveni pisarni in opravili sejo odbora, saj se le redko sestanejo vsi na enem mestu. O sklepih seje poročamo v posebnem članku v tej rubriki.

Udeleženci in obiskovalci so si lahko ogledali tudi priložnostno razstavo esperantske literature ter novi, lepši in večji društveni prostor na Štefanovi 11. **O.K.**

Seja IO ZES

Izvršni odbor ZES se je polni sestavi zbral v soboto, 27. julija 2019, ob 12:30 v Ljubljani na Štefanova 11.

Pregledali smo zapisnik zadnje skupščine ZES in izvrševanje sklepov. Seznanili smo se je z načrtovanim pristopom KD Slovenj Gradec – esperantska sekcija v ZES kot kolektivni član. Po prejemu izpolnjene pristopnice bo IO ZES predložil včlanitev v postopek na skupščini ZES spomladi 2020.

V zvezi z udeležbo na prireditvah je IO pozval društva, da za Evropski dan jezikov, 26. septembra, izvedejo predstavitve esperanta in podobne akcije. IO bo poskusil, da bodo na radiu in TV objavili priložnostno oddajo. Zamenhofov dan bi proslavili z eno skupno prireditvijo. Iščemo organizatorja (na primer Slovenj Gradec, Lendava, Ljubljana).

IO ZES med delom (foto O.K.)

Pod razno so bile obravnavane 4 zadeve: predlog deklaracije ŽED ob nastajanju nacionalnega programa za kulturo 2020 – 2027; napoved predstavitve knjige *Sonorilo de Bled / Blejski zvon* v Mariborski knjižnici dne 7. januarja 2020; priprava izdaje slovenskega prevoda Marčekovega učbenika *Direktna metoda*; predlog za redno prirejanje Dneva za esperanto 14. aprila ob obletnici smrti L. L. Zamenhofa.

IO je sprejel sklep, da ZES prevzame založniško in izdajateljsko funkcijo za učbenik *Direktna metoda* v slovenščini. Zbirajo se ponudbe za tisk po naročilu. Janez Jug bo opravil dodatno lekturo. Urednik je Peter Grbec. Zbirajo se prednaročila za prvo naklado; predvsem društva, ki pripravljajo začetniške tečaje, naj kupijo nekaj teh učbenikov na zalogo. **O.K.**

Sodelujte pri izboljševanju Slovensko esperantskega slovarja

Na prosto dostopnem spletnem slovarskem portalu [Termania](#), na katerem je od 26. julija 2018 dostopen tudi [Slovensko-esperantski slovar](#), lahko uporabniki že nekaj tednov dodajajo komentarje k slovarskim sestavkom. S to novo možnostjo lahko avtorje in urednike slovarjev opozarjajo na možne napake ali pomanjkljivosti, ki jih opazijo v besedilu slovarskega sestavka. Uporabniki popravke ali dopolnitve dodajo tako, da na strani s celotnim slovarskim sestavkom kliknejo na povezavo *Komentiraj slovarski sestavek* na koncu sestavka (na sliki).

sodelovati

- kunlabori, kunhelpi, komune agadi
- (v čem) kooperi

Vir: [Slovensko-esperantski slovar](#) - Mica Petrič

[Komentiraj slovarski sestavek](#)

Pred dodajanjem komentarja se mora uporabnik prepričati, ali je res opazil napako. Na primer, v *Slovensko-esperantskem slovarju* je v slovarskem sestavku »sodelovati« mogoče napačen prevod »kooperi«, zato naj se uporabnik prepriča v drugem viru, na primer v spletnem [Plena Ilustrita Vortaro de Esperanto](#), ter poišče besedo »kooperi« in prebere, da ta glagol nikoli ne pomeni »sodelovati«. Torej gre za napako, zato klikne na *Komentiraj slovarski sestavek* in v okno za komentiranje vnese svojo komentar.

Da bodo imeli uredniki imeli lažje delo, naj komentar vsebuje napako, pojasnilo in predvsem vir podatka v naslednji obliki:

Napaka: kooperi

kooperi (ntr) Partopreni en koopera asocio. Rim. Tiu verbo neniam signifas «kunlabori».

Vir: PIV

In kmalu boste lahko opazili popravek. **J.J.**

Srečanje na tromeji Peč

Letošnje srečanje na tromeji nad Ratečami je bilo jubilejno – štirideseto. Ker jo je zagodilo vreme, je bilo srečanje prestavljeno z rednega termina na 15. september in udeleženci so uživali v odličnih zgodnjejsenskih razmerah.

Na Peči v lepem vremenu ne manjka družbe (Foto J.Z.)

Tokrat se je pri lesenem znamenju zbralo 10 slovenskih esperantistov iz Posavja, Koroške in Ljubljane ter Martin Stuppnig iz avstrijske Koroške. Pogrešali smo delegacijo iz Trsta, a sta jih morda strah pred slabim vremenom ali utrujenost od nedavnega kongresa zadržala doma. **O.K.**

Iz dejavnosti EDL

El la agado de ESL

Lernu.net v slovenščini

Zakaj prevod spletišča v slovenščino? Ker je [lernu.net](#) pomembno spletišče z okoli 300 tisoč registriranimi uporabniki (nekaterne registracije so zastarele), ki je delno ali v celoti prevedeno v 39 jezikov (še okoli 30 jih je v nižji stopnji prevedenosti). Omogoča več funkcij poleg kakovostnega tečaja (popolna slovnico z zgledi, slovar, mediateko, forum, esperantsko tipkovnico, sporočila, seznam uporabnikov itd.). Spletišče je bilo od temeljev prenovljeno leta 2016 (glejte tudi zadevno vest na spletišču EDM), v začetku leta 2019 je bilo v slovenščino prevedenih le okoli 10% nove vsebine (prevajalci Aldonio, Jelka Mohorič, Janez Jug in lernu). Prevod spletišča v slovenščino smo prijavili Ministrstvu za kulturo kot eno izmed pomembnejših akcij ZES za leti 2019 in 2020.

Obseg besedil za prevod iz esperanta je 530.247 znakov ali 94.519 besed ali 7.457 odstavkov (čenoj), to je po prevajalskih sodilih 353,5 avtorskih pol. Po ceniku DZTPS je vrednost prevajalskih del za tak obseg 12.425 EUR (brez DDV). Prevod je bil v celoti končan 15. julija 2019. Ostanje še kontrole s strani prevajalcev in popravki na podlagi pripomb uporabnikov (načrtovan pregled slovenskega slovničarja glede terminologije). Delo sem opravil v dobri veri z znanjem slovnice iz gimnazije. Večkrat sem se posvetoval z Janezom Jugom, zelo pogosto pa z *Velikim slovarjem tujk*, s Toporišičevim učbenikom za srednje šole, s spletnim slovarjem Mice Petrič, z *Wikipedijo* itd.

Na spletišče pridemo s pomočjo naslova *lernu.net*. V zgornji vrsti naslovne strani imamo zavihke, med njimi izbor jezika in možnost prijave. Prvič si ustvarimo brezplačni račun, pametno je dati smiselne podatke, zlasti če želimo vzpostaviti in gojiti kontakte z drugimi esperantisti. Po prijavi se nam odpre dodatna vrstica zavihkov, ki sicer ni vidna neprijavljenim uporabnikom.

Prvi zavihek *Esperanto?* začetnikom razloži, kaj je esperanto? Podaja osnovna pojasnila, glavne lastnosti esperanta, zgodovino, sedem video posnetkov o esperantu in malo ilustrirane slovnice za pokušino (z izgovorjavo in prevodi besed).

Zavihek *Tečaj* nas popelje v tečaj s 26 lekcijami, z mnogimi vajami, osnovno slovnico in s povezavo na bolj podrobno slovnico. Besedila vseh lekcij povezuje prijetna znanstveno-fantastična zgodba *La teorio Nakamura*. Besedila lekcij so opremljena s prevodi in zvokom. Vaje so lahke, z možnostjo popravljanja, a uporabniku neprijazne (vsako odstopanje pomeni napako). Program spremlja napredek (prijavljenega) tečajnika in preprečuje preskok neosvojene snovi.

Pod zavihkom *Slovnica* je daleč najbolj obsežen del besedil (73 %). Uporabljena je prirejena in skrajšana različica slovnice *Plena Manlibro de Esperanta Gramatiko* (PMEG) avtorja Bertila Wennergrena, člana Esperantske akademije (na razpolago je spletni PDF, 760 strani). Esperantsko izrazoslovje sledi uporabi v *Plena Analiza Gramatiko* avtorjev Kalocsaya in Waringhiena (npr. A-vorto, adjektiv, pridevnik). Pri prevajanju nastopajo terminološki problemi zaradi pristopov, ki jih slovenska slovnica ne pozna (vorteto, kombino, frazetvorto itd.). Imel sem tudi težave s prevajanjem zgledov (n.pr. množica deležnikov v različnih časih, zloženske, prislovi). Sprejel sem nekakšen kompromis

med približevanjem esperantski logiki in slovenskim slovničnim pravilom.

Pod zavihkom *Slovar* so dostopni registriranim uporabnikom za vsak jezik (vsaj večino) slovarji v esperanto in obratno. Slovenski slovar je izredno reven in se moramo še dogovoriti za obogatitev na strojni način iz nekega obstoječega vira.

Zavihek *Mediateka* nam trenutno ponuja 119 gradiv. Za izbiranje so razna sodila: kategorija (vsebine), tip (zvok, slika, besedilo), težavnostna stopnja, obdelava (prebrano, v branju, neprebrano) ter naslov ali avtor. Seznam gradiv se da urejati padajoče ali naraščajoče po naslednjih sodilih: datum, naslov, število strani in težavnostna stopnja. Pesmi imajo poleg avdio-video posnetka tudi izpisano besedilo. Na razpolago so tudi učna gradiva iz stare verzije spletišča.

Vsem dostopni zavihki v vzglavju so torej: *Esperanto?*, *Tečaj*, *Slovnica*, *Mediateka*, *Forum*. Funkcije za registrirane uporabnike pa: *Tvoj profil*, *Slovar*, *Tipkovnica*, *Sporočila*, *Skupnost*. Funkcija *Sporočila* trenutno še ne deluje. Zavihek *Skupnost* vsebuje podatke o uporabnikih: uporabniško ime, jezik, datum začetka članstva in datum zadnje prijave ter samo tiste podatke, katere so posamezniki dali na voljo (slika, ime, država, mesto, spol, materni jezik in pogovorni jeziki ter raven znanja esperanta). Člane skupnosti lahko filtrirate s sodili (država, jezik, spol, slika da/ne, on line da/ne) ali poiščete z imenom ali uporabniškim imenom.

Na dnu naslovne strani so povezave na delovno skupino spletišča in druge pomembne informacije: *O nas*, *Delovna skupina*, *Podprite nas*, *Varstvo podatkov*, *Pogoji uporabe*, *Navežite stik z nami*.

Čeprav je prevod spletišča opravljen 100 odstotno, je treba še marsikaj narediti. Prevod besedil je treba še preveriti, zlasti slovnice. Za popravke so sedaj registrirani 4 prevajalci. Pripombe pošljite na spletni naslov info@esperanto.si! Skušali bomo animirati študenta (-tko) slavistike za seminar ali zaključno delo na temo primerjave slovenske in esperantske slovnice. Izpopolniti je treba slovensko-esperantski slovar; tak kot je, je neuporaben in sramoten. Kakšna udeležba s člankom v forumu bi nas postavila na esperantski zemljevid sveta. Zelo si želimo ponovno vzpostavitev funkcije *Sporočila* (to ni odvisno od nas, lahko pa izrazimo potrebo delovni skupini spletišča). Ta funkcija bi nam

omogočila stik s potencialnimi novimi člani ZES oziroma društev.

Tu navajam nekaj priporočil za vse esperantiste, prijatelje esperanta in kandidate za učenje esperanta, ne glede na stopnjo znanja in razpoložljivi čas:

- ▶ Uporabljajmo spletišče lernu.net!
- ▶ Registrirajte se za popolno dostopanje do vseh vsebin in funkcij!
- ▶ Predelajte ali ponovno predelajte zanimiv, prijeten in uporabniku prijazen tečaj!
- ▶ Tisti, ki že dobro obvladate esperanto, ne izpustite linkov do bolj podrobne slovnice! Izvedeli boste marsikaj novega in zanimivega.
- ▶ Preko tečaja in slovnice na tem spletišču se lahko učite ali obnovite znanje drugih jezikov (nemščine, angleščine, španščine, ruščine itd.).
- ▶ Udeležba v forumu s prispevki in komentarji je najcenejši in najhitrejši način dopisovanja in sklepanja novih znanstev.
- ▶ Skupnost uporabnikov je zakladnica podatkov za znanstva in prijateljstva. Ima podobno funkcijo kot mobilna aplikacija *Amikumu*.

Na srečanjih in sestankih smo vam na razpolago za pomoč in pojasnila. Redne ure prisotnosti v društveni pisarni so vsak 1. in 3. torek v mesecu z začetkom ob 18. uri. **O.K.**

Krožek v Kranju

V Medgeneracijskem centru Kranj, Cesta talcev 7, bo tudi to šolsko leto potekal krožek esperanta vsak 2. in 4. torek v mesecu ob 18. uri. Trajanje je vsakič okoli ene ure, če se nikomur ne mudi kam drugam. Krožek vodi Gregor Markič. Vsebine in metode so zelo različne in vključujejo tudi prepevanje, družabne igre, snemanje spotov itd. Prvo srečanje je bilo 10. septembra. To je druga sezona tega krožka, ki je v prijetnem okolju tega medgeneracijskega centra pritegnil kar nekaj zanimanja. Vabljeni so še novi interesi vseh starosti iz bližnje in bolj oddaljene okolice, saj je iz Ljubljane le skok do Kranja. Termin je izbran tako, da se ne križa z uradnimi urami ZES in EDL (1. in 3. torek v mesecu na Štefanovi 11 v Ljubljani). **O.K.**

Esperanto na Bohinjski Beli

V petek, 19. julija 2019 je na Štengarjevem skednju na Bohinjski Beli potekal dogodek »Pod Iglico ti povem«. Svoje ustvarjanje v dokaj novi obliki gledališča sta predstavili domačinki Dragica Ropret Žumer in

Maja Poklukar. Popoldne sta s kamišibaj predstavami očarali otroke, zvečer pa še odrasle obiskovalce. Gledalci vseh generacij so uživali ob zgodbah in pravljicah med sliko in besedo tudi v domačem narečju in esperantu, ki v tem okolju ni posebno poznan. Otroci so ob predstavah »Mušo«, »Barve – koloroj« in »Gosenica spi« na igriv način spoznavali esperanto in tudi usvojili nekaj esperantskih besed za barve in dele telesa, med predstavami za odrasle pa je Andrej Žumer Skribas iz Esperantskega društva Ljubljana gledalce na kratko tudi seznanil z zgodovino esperanta. Dogodka se je udeležilo 18 otrok in 34 odraslih. Ob koncu predstav je bilo dovolj časa tudi za obujanje spominov na osebna srečanja z esperantom, novice o dogodku pa so zaožirale tudi po vasi. **D.R.Ž.**

Gledališče kamišibaj za učenje esperanta

Pogovorni večeri na Štefanovi

V času uradnih ur ZES občasno napovemo in povabimo na govorne večere v esperantu. Tedaj se trudimo govoriti izrecno v esperantu. Napovemo pripravljeno temo in po kratki razlagi odpremo razpravo.

21. maja je govorni večer pripravil Janez Jug. Iz knjige *Mil eŭskaj proverboj*, ki jih je v esperanto prevedel Wim Jansen, je izbral 32 pregovorov, ki so po vsebini blizu slovenskim ali splošno poznanim pregovorom. Udeleženci večera smo nato poiskali slovenski, latinski ali drug pregovor istega pomena. Čar tega je bil, da smo prisotni (Jug, Kristan, Rožej, Škrli in Žumer Skribas) morali razumeti zgoščen rek v esperantu in vse pomene nastopajočih besed. Naj navedem nekaj lažjih primerov:

Matena laboro oron valoras. ↔ Rana ura, zlata ura.
Dirite, farite. ↔ Rečeno, storjeno.
Kiu senprokraste donas, dufoje donas. ↔ Kdor hitro da, ta dvakrat da. Ali: Bis dat, qui cito dat.
Aŭ ĉio aŭ nenio. ↔ Vse ali nič. Ali: All or nothing.
Erarante oni lernas. ↔ Na napakah se učimo.
Prefere malfrue ol neniam. ↔ Bolje pozno kot nikoli.

Sicer pa na rednih sestankih v društveni pisarni često obravnavamo razne posebne slovenske besede, ki jih esperanto ne pozna kot na primer jabolčni zavitek, potica, žlikrof in podobno. Glavni iniciator teh »problemov« je Andrej Skribas, ki si dopisuje v esperantu in želi prijateljem po svetu mnogo zanimivega povedati o svoji domovini. **O.K.**

Esperanto na predšmarnem večeru na Mlinem

Na predvečer velikega šmarna je v sredo, 14. avgusta, na Mlinem pri Bledu potekal že sedemnajsti Predšmarni večer. Na kulturnem dogodku domačini ob sodelovanju gostov prebirajo poezijo in prozo ustvarjalcev, katerim je bil Bled vir ustvarjalnega navdiha. Letošnje leto je program popestrilo tudi petje in branje v esperantu. Ana Marija Kovač, ki dogodek že vsa ta leta organizira in skrbno spremlja knjižne novosti o Bledu, je za branje izbrala tudi odlomek iz romana *La sonorilo de Bled / Blejski zvon*. Prva predstavitev nove izdaje romana je bila lansko leto prav v Knjižnici Blaža Kumerdeja Bled (glej Informacije / Informoj, maj 2018), zato sta pri branju sodelovala knjižničarja Irena Razingar in Andrej Jalen. Objava romana je dvojezična, zato je tudi branje odlomka potekalo tako v slovenskem jeziku kot tudi v izvornem jeziku, esperantu. Slovensko besedilo je prebrala Irena Razingar, gostja večera Dragica Ropret Žumer pa ga je prebrala v esperantu. Za popestritev je poskrbel Andrej Jalen, saj je pesem, ki je sestavni del besedila, zapel v obeh jezikih. Poslušalci, ki so nastop pozorno spremljali, so lahko vsaj za kratek čas začutili melodijo esperanta. Med obiskovalci, ki so v čaru poletne noči dogodek spremljali iz varnega zavetja pletenj, je bil tudi blejski župan Janez Fajfar. **D.R.Ž.**

Iz dejavnosti EDM

El la agado de ESM

Koroški esperantisti so se predstavili

Na pobudo EDM je bil 14. junija 2019 v Slovenj Gradcu organiziran dogodek v okviru Tedna vseživljenjskega učenja (TVU), ki je imel cilj popularizirati dvojezično esperantsko-slovensko knjigo – roman *La sonorilo de Bled – Blejski zvon* in učenje esperanta s

pomočjo esperantske literature. Gostitelji in organizatorji dogodka so bili domači esperantisti, člani sekcije esperantistov pri Kulturnem društvu Slovenj Gradec.

Salon Knjižnice Ksaverja Meška (Foto O.K.)

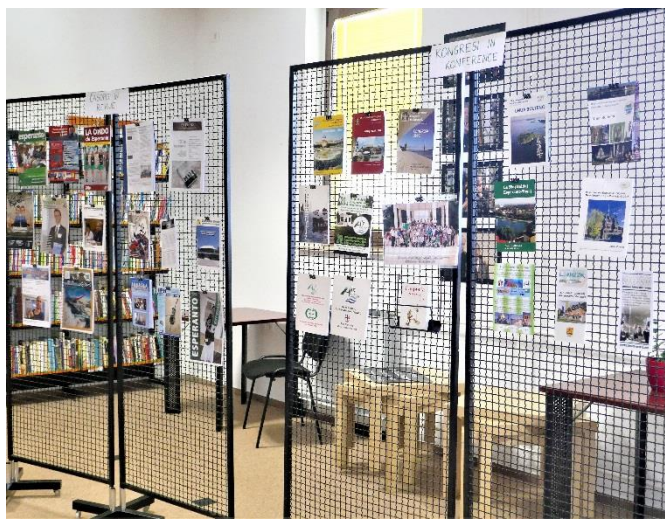
Tega vročega petka se nas je kakih 20 zbralo ob 17. uri v salonu Knjižnice Ksaverja Meška v 2. nadstropju impozantne stavbe na Ronkovi 4. Poleg članov sekcije in domačinov smo bili prisotni še predstavniki ZES, EDM, ŽED in EDL. Napovedano témo je mentor sekcije mag. Vinko Ošlak obogatil še s svojim razmišljanjem o enotnem jeziku davno pred pojavom esperanta. V slovenščini je povzel vsebino in poudarke svojega predavanja. Ves članek v esperantu objavljamo v rubriki *Komentiramo / Ni komentas*. Na koncu je poslušalcem položil na srce nekaj nasvetov za pridobitev večšine govora v esperantu. Samo učenje z lekcijami, učbeniki in slovarji ne da sposobnosti sproščene pogovornosti v naučenem jeziku. Treba je veliko brati, ne izgubljati časa in koncentracije z iskanjem po slovarjih in slovnica, jezik mora z branjem, pisanjem in govorjenjem postati avtomatizem naših možganov, zlesti mora pod kožo. Zelo intenzivno učenje je tudi poučevanje drugih – takrat se posebej potrudimo pravilno razumeti in znanje razumljivo posredovati. Najbolj pomembno je branje, saj zanj ne rabimo sogovorcev in ga lahko izvajamo vsak trenutek prostega časa. Ni treba iskati samo preprostih in lažjih besedil, naši možgani bodo usvojili tudi bolj zapletene načine izražanja. Pri branju Blejskega zvona nikakor ni treba ves čas preverjati svojega razumevanja esperantskega besedila v sosednjem slovenskem stolpcu.

Sicer pa je Vinko Ošlak opozoril, da *La sonorilo de Bled* srbskega esperantista Stevana Živanovića ni velik roman, je pa vreden branja tako zaradi zanimive vsebine in duha zgodbe kot zaradi avtorjevega jezika, ki je glede na čas nastanka romana zelo moderen. Mario Vetrih je kot urednik in izdajatelj knjige dodal nekaj

pojasnil in med drugim napovedal izdajo verzije Blejskega zvona samo v esperantu.

Prvi del prireditve je bil s tem zaključen. Predavanje in razstavo je posnela lokalna TV postaja.

Za odmor pred drugim delom dogodka smo bili povabljeni na ogled razstave in prigrizek v drugem delu knjižnice. Razstava je imela tri dele: vitrine z dragocenimi razstavnimi predmeti, na primer unikatnim rokopisom – prepisom Koserjevega učbenika esperanta in esperantskim denarjem, panoje z esperantsko literaturo (pretežno iz lastnine Davorina Jurača) ter esperantsko polico knjižnice (darilo Vinka Ošlaka). Med ogledom razstave smo občasno pristopili k pogrnjenim mizam in si privoščili slane in sladke dobrote. Šoferji smo z zavidanjem odklonili vino ter ostali pri soku in vodi. Pri pogostitvi je sodelovalo tudi Ekološko društvo Slovenj Gradec, ki je pod geslom *Ne zametujte hrane!* pripravilo nekaj jedi iz ostankov drugih jedi, mesa, čokoladnih slaščic, starega kruha itd. Koroški esperantisti pa so recepte prevedli, tako da jih lahko uporabijo ekološko osveščeni esperantisti po vsem svetu. Recepte poiščite v tej številki biltena!

Panoji z esperantsko literaturo

Drugi del prireditve je bil namenjen organizacijskim zadevam. Tajnik ZES je na kratko predstavil cilje in delo ZES, podal nekaj možnosti za sodelovanje med ZES in njegovimi kolektivnimi in individualnimi člani ter sekcijo esperantistov KD Slovenj Gradec. Tako bodo člani sekcije vključeni na seznam ZES za elektronsko obveščanje (okrožnice, bilten, druga obvestila) in sekcija bo dobivala svoj tiskani izvod biltena. Ostoj Kristan je v imenu ZES povabil sekcijo, da se preko pravne osebe, to je KD, včlani v ZES. V ta namen je predstavnic sekcije ge. Alojziji Prošev izročil kopijo statuta ZES, pristopnico za kolektivnega člana ter gradivo za podporo delovanju sekcije (zgibanke ZES, nekaj zadnjih

letnikov biltena *Informacije / Informoj* in dve knjigi iz zalog ZES). Ana Ferrer Zadravec je ob tej priložnosti izročila družinsko darilo koroškim esperantistom – zajetno torbo rabljene esperantske literature. **O.K.**

Iz dejavnosti ŽED

El la agado de FES

Ekskurso al Ŝentjur »Laŭ vojo de muzikista familio Ipavec«

Partopreno, vojaĝo: La ekskurson sabate, la 1-an de junio 2019, partoprenis Melita Cimerman kun 5-jara nepo Valentin, Mario Vetrih, Matilda Grosek, Zlatka kaj Karlo Kovač, ĉiuj el Maribor kaj Jovan Mirkoviĉ el Lendava, venis per trajno; Davorin Juraĉ kaj tri novaj esperantistoj: Ivica Hace, Alenka Nikel kaj Janko Ogriz el Slovenj Gradec, Ana Ferrer kaj Janez Zadravec el Ljubljana venis per aŭtomobiloj, do entute 13 personoj.

Ekskursa enhavo: Muzeo de la Suda fervojo formiĝis ĉirkaŭ de la jaro 2000 kaj ĝin gvidas emerita longjara ĉefo de la Fervoja stacio Ŝentjur s-ro Mihael Buĉar, kiu gvidis la grupon tra la ĉefa muzea konstruaĵo. Ĝi estas riĉe ekipita per eksponaĵoj, skribaj kaj fotografiaj materialoj. Pri ĉio tio s-ro Buĉar diris multe da interesaĵoj. Ekstere sub tegmento staras vaporlokomotivo kaj rezervujo por provizi la lokomotivojn per akvo. Aliflanke de la fervoja stacio estas muzeaj signalejo kun signaliloj, kion tuj iris vidi la vigla avino kun ŝia nepo. La aliaj ekpaŝis en la direkto de urbocentro, kie antaŭ supreniro al Supra placo ili refreŝiĝis per kafeto kaj intertempe la menciitaj du tuj kuratingis ilin.

FES-anoj kaj geamikoj en Ŝentjur

Sur bele ordigita Supra placo ilin akceptis oficistino de la Turista Informa Centro (TIC) s-rino Barbara, kiu gvidis ilin unue tra naskiĝdomo de dinastio Ipavci –

komponistoj, kuracistoj, grandaj patriotoj, kiuj staras jam de la jaro 1760. En ĝardeno estas sub la antikva tilio puto de Plečnik kaj ŝtona tablo – tie ekestis la grupa foto de ekskursanoj.

En la domo ili trarigardis konstantan ekspozicion pri la muzikista familio Ipavec kaj la edziĝan salonon. Koncerne vinon estas inde menciiti la bone flegitan viton de specio »modra kavčina«, greftaĵon de la plej malnova vito el Maribora Lent, ĉe la enirportalo. Proksime en aparta konstruaĵo estas muzeo »Trezoroj de Rifnik« kun eksponaĵoj de pli juna ŝtona epoko ĝis la alveno de Slavoj (Rifnik estas monto super Ŝentjur). En la memora ĉambro de NEW SWING QUARTET estas konstanta ekspozicio pri ilia agado. Sian sukcesan muzikvojon ili komencis en la jaro 1968 ĝuste en Ŝentjur. En antaŭĉambro de la muzeo troviĝas la jam menciita TIC.

Sub la Supra placo staras elementa lernejo Franjo Malgaj, antaŭ ĝi estas eta parko kun skulptaĵo dediĉita al la Dua Mondmilito. Proksime, en la jam konata gastejo Bohorč la grupanoj ĉe la varma lunĉo »je kulero« ekdeziris unu al alia »Bonan apetiton« kaj ĉe glaso da hejma vino »je nia sano«. Tiel la grupo finis trarigardon de la ĉefaj vidindaĵoj de la urbeto Ŝentjur kaj posttagmeze ili adiaŭis kaj ekvojaĝis hejmen. Dank al ĉiuj partoprenantoj kaj pro kunaktiveco de estraro ES Maribor la ekskurso bone sukcesis kaj povas esti stimulo por io simila estonte. **K.K.**

Bograĉfest 2019

Tudi letos se je Bograĉfesta v Lendavi v soboto, 31. avgusta, udeležiĵo ŽED s svojo kuharsko ekipo in stojnico za predstavitev svoje dejavnosti. Na en ali drug naĉin se je dogodka udeležiĵo 12 esperantistov. Zanimanje mimoidoĉih je bilo letos zelo veliko.

Kot vedno je bil gonilna sila Jovan Mirkoviĉ, njegov sosed Denis iz Dolgovaških goric je bil glavni kuhar, njegove pomoĉnice pa esperantistke Ana iz Ljubljane ter Jovanovi gostji Olga in Tanja iz Rusije. Imeli smo primerno in lepo opremljeno stojnico na obiĉajnem mestu s ŝtevilko 13 in z jasnim prikazom esperantske ideje, Janez Zadavec pa je dodatno poskrbel za napis ALPOJ ADRIO, ki je bil ljudem ŝe posebej vŝeĉ. Med veliko obiskovalci se je pri naŝi stojnici ustavis nekdanji predsednik ED Maribor Zvonko Slana z ŝeno.

Pa ŝe tekmovalni rezultat: Naŝ izvrstni bograĉ je strokovna komisija med 100 ekipami uvrstila na 3. mesto. Prireditev je bila odliĉno pripravljena in v celoti vredna obiska. **K.K.**

Kuharji v Lendavi na delu (Foto J. Zadavec)

Leposlovni kотиĉek

Beletra angulo

France Preŝeren: **Ĉez tebe veĉ ne bo, sovraĝna sreĉa**

*Ĉez tebe veĉ ne bo, sovraĝna sreĉa!
iz moĝih ust priŝla beseda ŝala;
navadil sem se, naj Bogu bo hvala,
trpljenja tvojega, ŝivljenja jeĉa!*

*Navadile so butare se plĉĉa,
in grenkega se usta so bokala,
podplat je koŝa ĉez in ĉez postala,
ne strāŝi veĉ je trĉnjovka bodeĉa.*

*Otrpnili so udje mi in sklepi,
in okamnĉlo je srce preŝivo,
duha so ukrōtĉli nadlog oklepi;*

*strah zbeŝal je, z njim upanje goljŝivo;
naprej me sreĉa gladi, ali tepi,
me tnalo najdla boŝ neobĉutlĝivo.*

France Preŝeren: **Pri ci el mia buŝ', feliĉ' malvera**

Elslovenigis Tomaŝ Longyka

*Pri ci el mia buŝ', feliĉ' malvera,
ne venos plu parol' por ci ofenda!
Alkutimiĝis mi, ho di' laŭdenda,
al la sufero de la viv' karcera.*

*Alkutimiĝis al la fasko ŝultroj
kaj al maldolĉa glaso buŝo mia;
plandiĝis haŭto sur la korpo mia,
ne plu timigas ĝin dornoarbustoj.*

*Artikoj, membroj miaj rigidiĝis
kaj ekŝtoniĝis koro tro vivema;
spirito sub afliktoj ekdomptiĝis.*

*Forkuris timo kaj esper' trompema.
Feliĉo, ci karesu min aŭ batu,
hakŝtipon, mi estiĝis nesentema.*

France Prešeren: **Memento mori**

*Dolgost življenja našega je kratka.
Kaj znancov je zasula že lopata!
Odprte noĉ in dan so groba vrata;
al dneva ne pove nobena pratka.*

*Pred smrtjo ne obvarje koža gladka,
od nje nas ne odkupjo kupi zlata,
ne odpodí od nas življenja tata
veselja hrup, ne pevcov pesem sladka.*

*Naj zmisli, kdor slepoto ljubi svéta,
in od veselja do veselja leta,
de smrtna žetev vsak dan bolj dozóri.*

*Znabiti, de kdor zděj vesel prepeva,
v mrtvaškem prti nam pred koncam dneva
molĉé trobental bo: "Memento móri!"*

France Prešeren: **Memento mori**

Dediĉe al tro frue forpasinta kolego Tone
elslovenigis Tomaž Longyka

*Longeco de la viv' mallonga estas.
Konatojn multajn superŝutis ŝpato.
Tagnokte malfermitas tomba plato,
sed kalendaro tagon ne sugestas.*

*De morto haŭto glata ne protektas,
de ĝi ne elaĉetos nin dukato,
nek ĝoja bru' nek dolĉo de kantato
ŝteliston de la viv' de ni forpelas.*

*Nun tiu, kiu mondblindecon amas
kaj ĝojojn nur en vivo ĝui emas,
baldaŭan morton devas ne ignori.*

*Do kiu ĝuas vivon evidente,
en mortotuko li al ni silente
trompetos je la fin': »Memento mori!«*

Komentiramo

Ni komentas

Janez Zdravec:

Evropa v vlogi janiĉarja, ki ŝiri angloameriŝki jezik

**V zvezi s povezanostjo ljudi in Evropejcev bi rad
opozoril na ŝe en izziv: gre za jezikovno politiko in
demokracio v EU.**

Delo je 9. maja na 7. strani pod naslovom Evropa je najboljŝa zamisel, kar se nam jih je kdaj porodilo objavilo skupno izjavo predsednikov drĝav Evropske unije s pozivom drĝavljanom na volitve: skupna izjava je sicer hvalevredna, vendar (pre)pozna in vsebinsko nepopolna.

Ĉe bi se namreĉ predsedniki že prej oglašali ob pomembnejŝih trenutkih v razvoju EU, potem ne bi bili danes tu, kjer smo – z vse veĉ pojavi nacionalizma, obujanjem faŝizma, razraŝĉajoĉo se in ljudem odtujeno birokracijo, omejevanjem svobode govora in informiranja, zapiranjem notranjih (!) meja, medlo zunanjo politiko, izstopanjem drĝav iz EU itd. Evropa miru, svobode, enakosti, demokracije, zvestobe skupnim vrednotam, partnerstva itd. je oĉitno ogroĝena. In kar je najbolj nevarno – mladi predvsem izkoriŝĉajo razne ugodnosti, se prilagajajo naĉelu kruha in iger, ne premorejo pa nobenega kritiĉnega razmisleka o dejanskem stanju in potrebi po spremembah vsaj na volitvah. V najboljŝem primeru bo torej v naslednjem evropskem parlamentu veĉino ĉasa in energije namenjeno spopadu med razdiralnimi nacionalizmi in povezovalnimi vrednotami: že tako vpraŝljiv razvoj EU in njen pomen pa bosta ŝe bolj negotova. A predsedniki v izjavi govorijo o moĉni Evropi, kjer bomo partnerji, ne pa nasprotniki, ter o izzivih, ki jih bomo premagali z moĉnim gospodarstvom in veĉjo socialno povezanostjo (kohezijo).

Prav v zvezi s povezanostjo ljudi in Evropejcev bi rad opozoril na ŝe en izziv, ki je spregledan. Namerno? Gre za jezikovno politiko in demokracio v EU. Ĉe predsedniki resno govorijo o enakosti, povezanosti (koheziji), demokraciji, potem se ne sme nadaljevati sedanja jezikovna diskriminacija, kolonializem in laganje. Privilegirana uporaba enega nacionalnega jezika – danes angleŝĉine – je namreĉ v nasprotju z vsemi mednarodnimi dokumenti, ŝe posebej s Sploŝno deklaracijo o ĉlovekovih pravicah (uporaba materinŝĉine in enakopravnega sporazumevanja). Evropa je

adekvate nomis, ja Zamenhof mem ne subskribis sian unuan libron kiel d-ro Esperantisto, sed kiel d-ro Esperanto, okazis proksimume en la 33-a jaro post la naskiĝo de Jesuo, en la tempo de *šauvot*, de la juda pentekosto, ne en tiu aŭ tiu palaco aŭ eĉ en la templo, nove konstruita de la pajla, sed sur la stratoj de Jerusalemo la evento, kiu faras kaj markas la plej gravan historian limon inter la Malnova kaj Nova epokoj kaj testamentoj. La teksto diras tion ĉi:

»Kaj kiam venis la Pentekosta tago, ili ĉiuj estis unuanime en unu loko. Kaj subite venis el la ĉielo sono kvazaŭ blovego de forta vento, kaj ĝi pleniĝis la tutan domon, kie ili sidis. Kaj al ili aperis disirantaj langoj kvazaŭ el fajro, kaj sidiĝis sur ĉiun el ili. Kaj ĉiuj pleniĝis de la Sankta Spirito, kaj komencis paroli aliajn lingvojn, kiel la Spirito donis al ili parolpovon. Kaj en Jerusalemo tiam loĝis piaj Judoj el ĉiu nacio sub la ĉielo. Kaj kiam aŭdiĝis tiu sono, la homamaso kunvenis kaj miregis, ĉar ĉiu aparte aŭdis ilin paroli per lia propra dialekto. Kaj ĉiuj konfuziĝis kaj miris, dirante unu al alia: Rigardu! Ĉu ne estas Galileanoj ĉiuj tiuj parolantoj? Kiel do ni aŭdas ĉiu en sia dialekto, en kiu ni naskiĝis? Partoj kaj Medoj kaj Elamanoj, kaj loĝantoj de Mezopotamio, Judujo, Kapadokio, Ponto kaj Azio. Frigio kaj Pamfilio, Egiptujo kaj la partoj de Libio apud Kireno, kaj pasloĝantaj Romanoj, Judoj kaj prozelitoj, Kretanoj kaj Araboj – ni aŭdas ilin paroli en niaj lingvoj, la mrindaĵojn de Dio. Kaj ĉiuj konfuziĝis kaj embarasiĝis, dirante unu al alia: Kion ĉi tio signifas? Sed aliaj mokene diris: Ili estas plenaj de mosto. Sed Petro, stariĝinte kun la dek unu, levis sian voĉon kaj parolis al ili, dirante: Ho Judoj kaj ĉiuj loĝantoj en Jerusalemo, ĉi tio estu al vi sciata, kaj aŭskultu miajn vortojn. Ĉar ĉi tiuj ne estas ebraj, kiel vi supozas, ĉar estas la tria horo de la tago; sed jen tio, kio estis dirita per la profeto Joel: Kaj en la lasta tempo, diras Dio, Mi elverŝos Mian spiriton sur ĉiun karnon; kaj viaj filoj kaj viaj filinoj profetos, kaj viaj junuloj havos viziojn, kaj viaj maljunuloj havos sonĝojn; kaj eĉ sur Miajn sklavojn kaj Miajn sklavinojn en tiu tempo Mi elverŝos Mian spiriton, kaj ili profetos. Kaj Mi donos miraklojn en la ĉielo supre, kaj signojn sur la tero malsupre: sangon, fajron, kaj vaporon de fumo; la suno fariĝos malluma, kaj la luno fariĝos sanga, antaŭ ol venos la granda kaj majesta tago de la Eternulo; kaj ĉiu, kiu vokos la nomon de la Eternulo, saviĝos« (Agoj 2,1-21).

Do, ni resumu, kio fakte okazis! Mi vidas tri eventojn en kombino. Unue la spirito de Dio venis en la dudekon de apostoloj, do tiuj disĉiploj, kiuj estis de Jesuo senditaj peri la mesaĝon, la »bonan mesaĝon«, kion la greka vorto *euangelion* signifas, al la judoj kaj en la tutan mondon. Ili ĝis tiu momento ne troviĝis sur

la nivelo de tiu ekstraordinara senditeco, sed sin fermis kaj kaŝis por esti protektitaj antaŭ la juda popolo kaj same antaŭ la romia okupatoro. Ili ne ricevis jam la promesitan Dian spiriton, tial ili ne povis sekvi la instigon de ilia Majstro: Ne timu! sed pli ol timis kaj atendis evoluon de la eventoj. Sed tuj post la alveno de la Dia spirito, ilia karaktero ĉesis esti animeca, kiel antaŭe, kondukanta laŭ la karno kaj homa naturo, sed iĝis spirita, kondukita de la Dia spirito, tial sentima. Kaj ili desupre ricevis ankaŭ apartan donacon en formo de mirakla kapablo paroli en lingvoj, kiujn ili ne akiris per longtempa kaj peniga lernado, sed subite, rekte de la Sankta Spirito. Kaj ĉi tie oni devas fari pripensan paŭzon, ankaŭ mi ĝin faris. Dio povis procedi laŭ la logiko kaj tradicio de la mondo kaj utiligi la tiam plej fortan lingvon, la »anglan« de tiu tempo, la latinan, kiun verŝajne ĉiuj almenaŭ komprenis, kiel ekzemple ĉiuj slovenoj ek de la komenco de la bajuvara superpovo, komprenis kaj parolis ankaŭ la germanan lingvon; kiel la slovenoj sub la domino de la serba superpovo en la tempo de ambaŭ jugoslaviaj ŝtatoj komprenis kaj parolis la serb-kroatan lingvon, kaj kiel ĉiam pli multaj slovenoj nuntempe sub la superpovo, do mem elektita okupacio formale el Bruselo, fakte el Berlino, komprenas kaj parolas la anglan, tiel ankaŭ la de la romianoj okupitaj judoj certe pli malpli komprenis kaj parolis la latinan. Sed Dio ne kondukis tiel, kiel kondukas la nacioj kaj iliaj regnantoj ĝis niaj tagoj, Li ne elektis la latinan. Dio povus utiligi la altan antikvan grekan lingvon de Platono kaj Aristotelo, de Demosteneno, Ajshilo kaj Sofoklo kaj aliaj grekaj granduloj, ja la greka tiutempe estis la plej renoma lingvo de granda literaturo, retorika arto, teatro kaj sciencoj, iel la franca de tiu tempo. Dio ankaŭ la noblan grekan lingvon ne elektis. Dio povus procedi kiel pli poste procedis la katolika eklezio de Romo, kiu por la ekleziaj bezonoj prenis la lingvon de la Romia imperio, la latinan, kiun la simpla popolo ne plu komprenis kaj ne plu parolis, kaj utiligi la jam delonge mortan hebrean lingvon, kiu funkciis nur plu en la templo kaj en unuopaj sinagogoj por ritaj celoj. Dio ankaŭ tion ne faris. Li la unuan fojon post la babelata katastrofo, per kiu ankaŭ finiĝis la glora tempo, dum kiu la tuta mondo parolis unu nuran lingvon: *»Sur la tuta tero estis unu lingvo kaj unu parolmaniero«* (1 Mos 11,1), sian rimedon kontraŭ la peko de Babelo dum unu tago, dum tiu pentekosta tago en Jerusalemo, suspendis kaj egaligis ĉiujn lingvojn sen iun ajn privilegii kaj aliajn malprivilegii. Tiel la apostoloj predikis puran evangelion kaj ne apud la evangelio ankaŭ iomete da romia juro, apud la evangelio iomete da greka filozofio, apud la evangelio iomete da juda tradicio, apud la araba iomete da hagarisma ĵaluzeco,

daŭranta ĝis niaj tagoj ktp. Dio volis, ke en la vera komenco de la kristana epoko estu predikata pura evangelio sen iu ajn nacieca, kulturtipa, historispecifa, religitipa ktp. kromfonto, donita per tiu aŭ tiu etna aŭ nacia lingvo. Ĉu ne estas tio ankaŭ la baza principo de la Lingvo Internacia de Zamenhof, mem judo, kvankam de propraj disĉiploj tiom longe en tiu specifo prislentita? Tiu Dia metodo kaj procedo jam faras duonon da tio, kion ni nun prenas por la esenco de la fenomeno »Esperanto«.

Sed eĉ pli grava elemento ol la elekto de la lingva reĝimo, estas la karaktero de la predigita enhavo, ĝia ŝlosila nocio. Kion predikis Petro kaj aliaj apostoloj? Tion diras la lasta supre citita diro de Petro, sed kompreneble lia tuta prediko: »*kaj ĉiu, kiu vokos la nomon de la Eternulo, saviĝos*« (Agoj 2,21).

Kiel nomiĝas la sopiro de ĉiu homo, kies plenumon la apostolo ĉi tie, portita de la Dia spirito, promesas? Ĉu tio ne estas, klare, la ESPERO? Kompreneble. Estas la sama espero, pri kiu parolas apostolo Paŭlo: »*Restas do nun fido, **espero**, amo, tiuj tri; kaj la plej granda el ili estas amo*« (1 Kor 13,13).

Laŭ tiuj ĉi vortoj ĉiu vera kristano estas tiu, kiu vere fidas, kiu vere esperas, kiu vere amas. Se vere fidas, do fidanto; se vere esperas, do **esperanto**; se vere amas, do amanto. Mi ne povas kredi, ke Zamenhof tiujn tri bazajn nociojn kaj kriteriojn de la kristana kredo estus uzinta facilanime kaj tiel ridinde false, ke li sub »fidi« komprenus blindan naivecon, kiu kredas ĉion, kion la homoj al li diras; ke li sub »espero« komprenus banalan kaj materiisman atendon je bona salajro, bona kaj renoma laborloko kaj alta posteniĝo en la ŝtato; kaj ke li sub »ami« komprenus la pervertigon de tiu esprimo, ne sciante, ke la greka lingvo havas minimume kvar diversajn vortojn por diversaj aspektoj kaj kvalitoj de la amo, kaj ke la evangelio ne parolas ekzemple pri *eros* (seksa inklinio), sed pri *agape* (amo kiel preteco trakti alian homon laŭ la maniero de Jesuo), kiel antaŭ nelonge iu min demandis, kiamaniere Dio povas malpermesi amon inter viro kaj viro aŭ virino kaj virino, nome en la senco de pederastio kaj lesbeco, se Li samtempe la amon ordonas... Nu, ni vivas en maloportunaj tempoj koncerne komprenon de spiritaj nocioj. Vera esperanto tiel povas esti ne ĉiu, kiu parolas Esperanton, ja ankaŭ multaj naziaj kaj sovetiaj sekret-policistoj bone parolis Esperanton por povi persekuti la esperantistojn kaj ilin poste enketi, sed nur tiu, kiu havas veran spirite konceptitan kaj alprenitan esperon, kian la Sankta Spirito al la homo nur povas doni kaj nur tiu, kiu samtempe vere kredas, nome laŭ la Skribo, kaj vere amas, nome laŭ la modelo de Jesuo,

povas ankaŭ vere esperi, nome laŭ la maniero de la apostoloj, plenigitaj de la Sankta Spirito.

Tial mi estas ĝoja, ke mi ne bezonas esti »esperantisto«, ja tio klare montras, ke ne temas pri la homo de vera, spirita espero el la Dia spirito, sed pri ekstereca membreco kaj aparteno, ĉu je nivelo hobia, ideologia, lingve entuziasma, eble eĉ iomete morale motivita en la senco de »komunika justeco« – kaj ke oni povas esti ankaŭ **esperanto**, kiel Zamenhof sin mem identigis kaj subskribis: homo, kiu vere havas fidon, kiu vere havas esperon, kiu vere havas amon, ne karnan, sed spiritan, Die spiritan.

Tiel la unua universala kongreso de esperantistoj certe okazis en la jaro 1905 en Bulonjo, sed la unua universala kongreso de la **esperantoj** same certe okazis en la pentekosta tago en Jerusalemo 50 tagojn post la juda paska festo, antaŭ kiu nia Savanto estis krucumita kaj dum kiu li post tri tagoj estis elprenita el la morto.

Kion tio konkrete signifas por la nuna situacio de la Lingvo Internacia de Zamenhof? La plej malbona servo al la spirita flanko de Esperanto, nome spirita laŭ la senco de la pentekosta tago kaj miraklo en Jerusalemo antaŭ preskaŭ 2000 jaroj, estus formi du zamenhofeskajn popolojn kaj peli ilin al konkurado, kiu sub certaj kondiĉoj eĉ povus pervertiĝi kiel interbatalo. Ja tio tiom foje okazis inter la religioj, inter la similaj ideologioj kaj ene de la sama nacionalismo.

Se esperantistoj bezonas organizajn strukturojn, organojn, hierarkion, buĝeton kaj simile, la esperantoj bezonas nur fidelan, konsekvenca vivon laŭ siaj tri ŝlosilaj nocioj: fido, espero, amo. Se esperantisto la lingvon de Zamenhof prefere propagandas, la esperanto ĝin profunde lernas kaj uzas por la plej noblaj kaj unuaj celoj de ĉiu homa lingvo: glori la Eternulon kaj efektiviĝi amon al la proksimulo. Se esperantistoj konceptas riĉajn programviziojn (kutime neniam realigitajn), arkivigas elĉerpajn protokolojn, la esperantoj verkas en tiu lingvo bonajn verkojn kaj tradukas tiajn el la trezoroj de la naciaj literaturoj, kaj inverse. Se esperantistoj estas markitaj per standardoj, okulfrapaj signoplingvoj, koloraj surskriboj, himno, sloganoj, la esperantoj estas markitaj per sia sinteno, nobla kaj altruisma traktado de aliaj homoj kaj rezigno pri propraj interesoj koncerne la uzon de la Lingvo Internacia. Se esperantistoj daŭre kalkulas, kiomaj ili estas kaj eĉ provas blufi la publikon per nereaj asertoj, la esperantoj sin kontrolas, kiaj ili estas en la senco de sia lingva elekto: morale, kvalite kaj por la aliaj utile. Se esperantistoj blufas la publikon per troigaj asertoj, kiel facila, kiel logika ilia lingvo estas, kiel larĝe ĝi estas

disvastigita kaj simile, la esperantoj diras al la eventualaj interesitoj puran veron: Esperanto estas je nivelo de infanĝardeno multe pli facila ol aliaj lingvoj; je la nivelo de la sukcese finita elementa lernejo ĝi estas nur plu iomete pli facila; je la nivelo de matureksamenado ĝi estas same malfacila kiel ilia gepatra aŭ iu meze malfacila fremda lingvo; kaj je la nivelo de akademia titolo ĝi estas pli malfacila ol la nacia aŭ etna lingvo. Sufiĉas mencii problemon de la artikolo, aparte ĉe la slavaj popoloj. Sufiĉas mencii problemon de la transitivaj kaj netransitivaj verboj ktp.

Se esperantistoj daŭre luliĝas en ideologiaj iluzioj, ke ĝenerala enkonduko de Esperanto, la »fina venko« farus nian mondon esence pli justan, pacan, agrablan kaj feliĉan, la esperantoj parolas veron, ke tiu ĉi mondo nek veran pacan, nek veran justecon, nek veran feliĉon povas doni aŭ eĉ garantii. Kiom da plej kruelaj militoj okazas ene de la sama lingvo! Estas nia bonŝanco, ke Esperanto ne atingis la revatan »finan venkon«, ĉar estus vera ŝoko, kiam spite tian sukceson eksplodus la unua milito inter du ŝtatoj, kies civitanoj ambaŭflanke bone parolus la saman komunan lingvon. Dum la 30-jara milito (1618-1648) ne troviĝis lingvaj problemoj. Pliparte interbatalis germane parolintaj armeoj kaj taĉmentoj, la edukitaj homoj havis ankoraŭ komunan tuteŭropan latinan lingvon. Dum la 3-a balkana milito (1989-1996) ĉiuj flankoj parolis praktike la saman lingvon, kaj tio la kruelecon ne reduktis, sed ĝin ĝuste fortigis. Unu el la plej kruelaj intercivitanaj militoj, tiu de Usono (1861-1865), okazis helpe de la sama angla lingvo ĉe ambaŭ batalantaj flankoj, tiu de la Nordo (Uniistoj sub Lincoln) kaj tiu de la Sudo (Konfederaciistoj sub Davis). Konante la veran homan naturon la esperantoj restas realismaj observantoj kaj ne bedaŭras multe, ke la plimulto de la homaro ne disponas pri komuna lingvo, ja tiu nur pli helpus la malbonon, troviĝantan en la koroj de la granda plimulto.

Tia enkonduko estis bezonita por povi tamen gaje rememori la bonan faron de la serba esperantisto, kiu laŭ la donitaĵoj al ni konataj, estis ankaŭ vera esperanto. Li verkis enhance riĉan kaj stile elegantan romanon, sen demandi, kiu kiam ĝin eldonos. La unua eldono aperis nur 20 jarojn post lia morto, do en la jaro 1959 en Belgrado. Kaj la slovenoj povas legi pri sia loko kaj cirkonstancoj antaŭ la dua mondmilito nur dudek jarojn kaj pli post la disfalo de Jugoslavujo. Živanović ne zorgis multe pri tio, li estis ankaŭ esperanto, ne nur esperantisto. Li estis spirite vekita homo. Herooj en lia romano interparolas pri arto, pri religia kredo, pri moralaj dilemoj.

Kaj tiu modesta medicinisto kaj verkisto, sen ajna literateska pozo, kiel nuntempe preskaŭ deviga, post sia reveno al Belgrado denove paŝis en laborteamon kun sloveno d-ro Jakob Stefančič, naskita kiel karintia sloveno en Vilako, diplomita pri juro en la universitato de Prago, militkaptita dum la unua milito de la rusoj, libervole aliĝinta al la korpuso de slovenaj soldatoj batalantaj flanke de la Reĝlando Serbujo. Tiu Stefančič jam antaŭ la milito lernis Esperanton. Post siaj militistaj aventuroj li fariĝis sindikata organizanto en Belgrado kaj fekunda esperanta redaktoro, tradukisto kaj verkisto. Interalie li en versoj tradukis la novelon de Cankar *Servisto Bartolomeo kaj lia rajto* en Esperanton. Japanoj el Esperanto la samon tradukis en sian lingvon. Kiam ambaŭ graduloj, la serbo Živanović kaj la sloveno Stefančič renkontiĝis, Serbujo fariĝis grandpotenco de esperanta vivo kaj laboro. Ili kunredaktis la renomman kulturrevuon de jugoslaviaj esperantaj aŭtoroj La Suda Stelo, kiu aperadis ankaŭ post la dua milito ĝis la 80-aj jaroj, kiam la konstruŝraŭboj de Jugoslavio post la morto de Broz evidente malsolidiĝis. Unu el fortaj perdintoj de la disfalo estis ankaŭ la movado por la internacia lingvo. Nur etaj postrestaĵoj de la iama mirinda jugoslavia movado restis ĝis nia tempo. Esperantistoj en Jugoslavio ne komprenis, ke la idealisma promeso de la komunista konferenco en Vukovar 1920, kie oni parolas pri Esperanto kiel lingvo de la proletarioj, kaj kuriozaĵo, ke la aŭtokrato Broz en la malliberejo de Maribor antaŭ la dua milito lernis Esperanton, ne povas garantii daŭran prosperon de la internacia lingvo. Kun la komunisma reĝimo kaj ĝia dinasta estro mortis ankaŭ la granda parto de la movado, kiu konstruis en la sablo de la pasebla politiko anstataŭ sur la firma roko de la Dia vorto, pri kiu Jesuo parolis.

Tamen, tiuj du viroj estis enkorpiĝo de miniatura bona Jugoslavio. Sed ili estis ankaŭ esperantoj, ne nur esperantistoj! Ili ne kulpigis la francan lingvon, kiel la nunaj esperantistoj kulpigas la anglan, ke ili mem ne prosperas. Ili ne serĉis helpon kaj savon ĉe la reĝa kortego, kiel la nur esperantistoj poste tion serĉis ĉe la komunisma nomenklatureto en la samaj konfiskitaj kortegoj. Ili ambaŭ per sia laboro kaj sinteno ankaŭ la nunan generacion povas instrui, kiel la prudenta masonisto pli bone laboras. Ne masoni en la sablon, sed sur la rokon.

Ne fari kompromisojn kun vero kaj justeco por tiel eventuale meriti bonan reputacion ĉe la tiranoj.

Esperantisto kontraŭbatalas la anglan – la esperanto la anglan pli bone lernas ol la oponantoj de Esperanto kaj tiel pruvas la avantaĝon de ĝi.

Ĉu Dio solvis la lingvan problemon en Jerusalemo nur por tiu unu tago? Ne. La unuaj kristanoj ricevis sian tiaman »Esperanton«, kies lingva nomo estis *koiné* – la greka ἡ κοινή διάλεκτος *hē koinè diálektos* signifas simple »la ĝenerala dialekto«. La grekaj ŝtatoj ne plu troviĝis, ja la Romia imperio okupis ankaŭ la grekajn landojn, kaj tiu simpligita, popola, ne akademia, sed en la tuta Mediteraneo kaj Antaŭazio disvastigita lingvo unuflanke estis nacie kaj politike neŭtrala, aliflanke jam elprovita per la traduko de *Septuaginto*, la koine-greka traduko de *Tanaĥ*, kiel la hebrea nomas la librojn de la Malnova Testamento. Tiel ne nur la Nova Testamento estis tradukita en tiam neŭtralan kaj ĝenerale konatan lingvon, do Esperanton de tiu epoko, sed ankaŭ la unuaj generacioj de kristanoj havis sian »Esperanton« en la formo de tiu koineo senrigarde sian etnan kaj lingvan apartenon.

Ĉu nunaj kristanoj ricevos bezonatan lumradion por rekonii en Esperanto de Zamenhof idealan anstataŭon de la antikva koineo, ke ili ankaŭ en la lasta parto de la homa historio antaŭ la alveno de Kristo povus havi komunan lingvon kaj tiel pli intense vivi ankaŭ la universalan (katolikan, sed ne rom-katolikan) aspekton de la vera eklezio de Jesuo, estas grava temo de la esperantoj, kiuj jam uzas sian lingvon por disvastigi la evangelion – kaj ĉu la esperantoj ricevos la saman envidon kaj alprenos ankaŭ la veran kernan enhavon de tia nova koineo, kiu ne povas esti io alia ol la vorto de Dio, tio estas same grava temo de veraj esperantoj. Masoni sur la roko kaj esperi en la senco de la fido por povi ami kiel Dio amas, tio faras la fermitan cirkon de vera dieca komunikado. Se esperantistoj ne fariĝos ankaŭ kaj antaŭ ĉio veraj esperantoj, ĉio restos vantaĵo, deponita en la Internacia muzeo en Vieno, jen ĉio...

Obvestila in vabila

Informoj kaj invitoj

Tečaj na OŠ Antona Ukmarja v Kopru

V letošnjem ŝolskem letu 2018/2019 je tečaj esperanta na OŠ Antona Ukmarja Koper redno obiskovalo deset uĉencev od 6. do 9. razreda. Mentor je bil Peter Grbec. Tečaj je bil v obliki interesne dejavnosti, kar pomeni, da je bil neobvezan. Interesna dejavnost esperanto je potekala eno uro tedensko. Uĉenci so se uĉili esperanta s pomoĉjo aplikacije Duolingo ter s pomoĉjo direktne metode slovaškega avtorja Staneta Marĉka.

Vrhunec letoŝnje interesne dejavnosti *Esperanto* je bil obisk 43 francoskih vrstnikov iz kraja Salins-Les-Bains iz Francije, ki se prav tako prostovoljno uĉijo esperanta. Uĉenci so se že pred приходom spoznali preko skypa in se v Sloveniji bolj ali manj uspeŝno pogovarjali v esperantu in tako ŝe v živo spoznavali vlogon esperanta, kot jezika, ki je ŝe posebej primeren za mednarodnospozumevanje. Dogodek je bil odmeven v ŝolskem prostoru in tudi izven, saj je o dogodku poroĉal tudi Radio Koper. **P.G.**

Tečaj v Medgeneracijskem centru v Izoli

Konec junija 2019 smo v Medgeneracijskem centru v Izoli zakljuĉili prvi trimeseĉni brezplaĉni tečaj esperanta. Tečaj je potekal dve uri tedensko in ga je redno obiskovalo pet teĉajnikov. Imeli smo se lepo. Pouk je potekal po direktni metodi, ki jo je napisal Slovak Stano Marĉek. Tečaj poteka v organizaciji Združenja za esperanto Slovenije. Namen teĉaja je bil navduŝiti mlajŝe upokojence za uĉenje esperanta in se udeležiiti italijanskega kongresa esperantistov, ki bo potekal v Trstu konec avgusta 2019.

Vrhunec teĉaja je bil obisk pri tržaŝkih esperantistih 25. junija 2019 v Trstu, kjer so teĉajniki poskuŝali v praksi pokazati znanje, ki so se ga nauĉili v treh mesecih uĉenja esperanta. Z udeležienci smo se strinjali, da se septembra spet vidimo in hkrati k uĉenju esperanta povabimo tudi nove teĉajnike. O teĉaju esperanta v Izoli je 8. avgusta poroĉal tudi lokalni ĉasopis Primorske novice.

V ŝolskem letu 2019/20 se bo tečaj v Izoli ponovil in nadaljeval. Termin je vsak ĉetrtrek ob 14. uri, zaĉetni pogovor je bil 5. septembra. Ŝe je ĉas za prikljuĉitevanje skupini, saj so vrata odprta za vse zainteresirane od Ankarana do Pirana. **P.G.**

Sodelovali smo na TVU in Paradi uĉenja

Teden vseživljenjskega uĉenja (TVU) je promocijska akcija za izobraŝevanje, ki poteka v Sloveniji ŝe 24 let. Letos je bil oŝji termin TVU med 10. in 19. majem, razŝirjen termin pa je segal do 30. junija. *Parada uĉenja* kot najvidnejŝa festivalska prireditev pa je bila v

sredo, 15. maja. Slovenske esperantske organizacije so se na raznih prireditvah vključile v akcijo ter promovirale esperantsko gibanje. Spodaj je zbranih nekaj poročil.

En la Elementa lernejo Simon Jenko

La 14-an de majo 2019 mi prezentis poemeton pri nombroj en la Elementa lernejo Simon Jenko en Kranj (plilongita restado en la lernejo de la 3-a kaj 4-a klasoj).

Ni ellernis nombrojn ĝis dek, ni iom dancis. Ĉiu ricevis bildon de kelkaj fruktoj au legomoj. Oni devis tranombri kaj tralegi nomon de la aĵo sur la bildo kaj diri al ni ĉiuj. Tiujn nomojn ili ne ellernis sed havis intereson kaj demandis min kiel oni diras en Esperanto diversajn aliajn vortojn.

Infanoj kun intereso kunlaboris kaj ni amike adiaŭis.
N.R.

Nia stando de la Parado de lernado en Kranj

La 15-an de majo la aranĝo okazis en la municipa halo de Kranj, ĉar ekstere malvarmis kaj pluvis. Estis mal multe da loko kaj brue, sed ni tamen povis paroli pri Esperanto.

Mi ricevis kelkajn retadresojn de preterpasantoj kaj mi promesis informi ilin pri esperanta kurso en aŭtuno.

Mi salutis infanojn el Orehek kie ni amuzis kun poemeto pri muŝo. **N.R.**

Esperanto en la maljunulejo Kranj

Aranĝo »tutviva« lernado daŭris ĝis la fino de junio 2019. Mi proponis prezenti esperanton kaj popolajn kantojn en maljunulejo en Kranj kaj lunde la 3-an de junio ni havis komunan kantadon. Tie oni havas jam propran koruson kaj multaj loĝantoj kun plezuro kantas preskaŭ ĉiun semajnon.

Por enkonduko mi diris kelkajn vortojn pri d-ro Zamenhof kaj pri certaj slovenaj libroj haveblaj en Esperanto. Mi menciis ankaŭ libron de Fredrik Backman »Babica vas pozdravlja in se opraviĉuje« kie la sekreta lingvo inter avino kaj nepino estas Esperanto. Poste mi prezentis vortojn de Bela Anjo kaj la esperantigitan slovenan popolan kanton *Monteton aĉetos mi*. La ĉeestantoj havis ĉion skribe. La gvidantino de la koruso kun agrabla voĉo komencis unue en slovena kaj poste en esperanta lingvo kanti

kaj ni sukcesis bele kanti kune. Ni daŭrigis per slovenaj kantoj, kiujn ili ofte kantas.

Por kelkaj estis ĉio stranga, por kelkaj interesa. Mi almenaŭ iom vigligis ilian tagon. **N.R.**

ED Maribor je izvedlo v MČ Center 15. maja predavanje o propedeutikajni uĉinkaj esperanta. Predstavili so tudi promocijski video in teĉaj esperanta v slovenĉini. Drugo predavanje je bilo v Slovenj Gradcu v Knjiĉnici Ksaverja Meĉka 14. junija. Predstavljenaj je bila dvojeziĉna knjiga – roman *La sonorilo de Bled / Blejski zvon* in uporaba take knjige za utrjevanje znanja esperanta. Veĉ o tem dogodku si lahko preberete v rubriki *Iz dejavnosti EDM / El la agado de ESM*.

Predviden nastop s stajnico in predstavitvijo esperanta v sklopu Parade uĉenja v Novem mestu je ĉal odpadel zaradi bolezni Antona Miheliĉa.

Bili smo na italijanskem kongresu

V Trstu se je med 24. in 31. avgustom 2019 preteĉno v hotelu *Savoia Excelsior Palace* ob obali na Riva del Mandracchio odvijal 86. italijanski esperantski kongres. To je bila zaradi bliĉine izredna prilooĉnost za udeleĉbo na prireditvi, ki ima po tradiciji bogat program in je primerno organizirana. Iz Slovenije se nas je udeleĉilo 7 odraslih (Janez Jug, Ostoĉ Kristan, Nika Roĉej, Milan Ŝkrlj, Roĉana Ŝpeh, Peter Grbec in Davorin Juraĉ) ter 3 otroci (Marta, Luka in Ana Grbec). Vsega je bilo prijavljenih 246 udeleĉencev iz 28 drĉav z vseh kontinentov razen Avstralije. Glavna organizatorja sta bila

Itala Esperanto-Federacio (FEI) in Triesta Esperanto-Asocio (TEA). Pomembno vlogo v lokalnem organizacijskem odboru je imel tudi naĉ ĉlan Peter Grbec, ki je vodil delavnico za majhne in velike otroke Lego-Robotiko (trije termini), izlet v Ŝkocjanske jame in je pomagal pri izvedbi katoliĉske maĉe v esperantu, ki jo je v cerkvi Beata Vergine del Rosario daroval ljubljanski duhovnik dr. Matjaĉ Celarc.

Delavnica za lego-robotiko, seveda v esperantu (Foto O.K.)

Kongres je nudil ŝiroko izbiro dogodkov. Plenarna otvoritev in zakljuĉek kongresa sta bila le formalni okvir kopice predavanj v sklopih Leonardo, EEU, UEA, Balaĉ ter posameznih nastopih. Opravljene so bile tudi letne konferencie italijanskih organov (FEI, uĉiteltji, mladina) ter EEU. Potekala sta teĉaja esperanta za zaĉetnike in nadaljevalce, izpiti druge stopnje, delavnica za Lego-robotiko in libroservo vkljuĉno s predstavitvami knjiĉnih novosti.

Tajnik in predsednik ZES na otvoritvi kongresa (Foto: D.J.)

Tudi plesni teĉaj in jutranja telovadba ĉi-gong na prostem sta razgibala nekatere udeleĉence. Kulturni program je poleg maĉe obsegal ŝe esperantsko dramo, koncert, ples pod zvezdami, nastop pevke ŝansonov, godalni trio s klasiko, godalni kvartet z glasbo iz belle epoque itd. Ŝtevilni poldnevni celodnevni izleti so bili namenjeni spoznavanju Trsta in okolice, zlasti

Gradeža, Ogleja, Čedad, Gorice in Škocjanskih jam (prevoznik izletov je bil Nomago iz Kopra). V poštnem muzeju v Trstu je bila postavljena razstava *Trst in esperanto*, ki bo odprta do 28. septembra letos.

Na otvoritvi je spregovoril tudi Renato Corsetti (na sliki še predsednica mladine, predsednik EEU in predsednica FEI). V ozadju 110 let star prapor tržaških esperantistov. (Foto O.K.)

Libroservo je bil shajališče zlasti udeležencev iz Slovenije. Na mizah je bila široka ponudba novejših in starejših literature po ne preveč ugodnih cenah. Zato smo bolj gledali in manj kupovali. Tudi ZES je ponudil tri naslove, ki so povezani s Trstom, Sočo in Krasom (*Doberdo, V zlatem čolnu / En la ora boato* ter *Pilgrimage inter ombroj*). Nekaj smo uspeli prodati, nekaj pa smo izmenjali s slovaško založbo *Esperanto Partizanske*. Tako smo pridobili okoli petnajst novih knjig za našo strokovno knjižnico.

Či-gong na pomolu Audace (Foto O.K.)

Podrobnosti o programu, o prijavljenih in predavateljih ter razne druge informacije so na razpolago v tisknem zborniku kongresa ter na spletišču FEI in na posebni strani <https://kongreso2019.esperanto.it/eo/>, kjer lahko pričakujemo tudi zaključna poročila, sklepe in galerijo slik.

Vsebinsko je bil izredno kvaliteten sklop predavanj EEU, kjer so bili predstavljeni tekoči in končani projekti, ki jih izvaja EEU s pomočjo sredstev EU z različnimi podizvajalci. Izstopata projekta MLA (=metalingva akcelilo) ter MIME (mobilnost in vključitev v večjezično

Evropo). Projekt MLA je izredno pomemben in poučen pri snovanju tudi slovenske jezikovne politike, saj dokazuje med drugim zgrešenost zgodnjega učenja angleščine v naših osnovnih šolah. Daje dobro osnovo za bolj razumen pristop k strategiji in metodiki poučevanja tujih jezikov (glej članek Zlatka Tišljara v *Evropa bulteno*, julij/avgust 2019, str. 12-17). Projekt MIME daje širše osnove za razumevanje in načrtovanje večjezičnosti ter je dal v pomoč priročnik MIME Vademecum (z odgovori na 72 zadevnih vprašanj), ki je brezplačno na razpolago v formatu pdf, da pa se naročiti tudi plačljivo papirno kopijo (o projektu in priročniku si oglejte spletišče <https://www.mime-project.org/>). Ti projekti na dolgi rok pripravljajo pogoje za uvedbo esperanta kot delovnega jezika v organih EU in s tem potrebo po prevajanju v in iz esperanta, poučevanju ter učenju esperanta, torej tudi delovna mesta za esperantiste. Od predavanj EEU je bila še posebej prepričljiva analiza jezikovne politike in jezikovne pravičnosti v EU (projekt LAPO), ki jo je z množico podatkov predstavil dr. Michele Gazzola z Univerze Ulster. Rezultati so dosegljivi na spletni strani https://www.michelegazzola.com/lapo_en.html.

Tako EEU in UEA sta v svojih nastopih dala velik poudarek sodelovanju esperantistov z UNESCO. Ta mednarodna organizacija, ki je žal v veliki finančni krizi zaradi nepodpore ZDA, je pomemben zaveznik esperanta. Tudi slovenski esperantisti moramo z razgovori z društvi in nacionalnim uradom UNESCO prispevati k uveljavitvi esperanta kot svetovne kulturne dediščine. Pozvani smo tudi bili, da prebiramo in po možnosti naročamo revijo *UNESKO Kuriero*.

Davorin Jurač, Elio Nocent in Agnes Geelen pred hotelom Savoia Excelsior Palace (Foto O.K.)

Še mnogo je vtisov z minulega kongresa v Trstu. Med drugim so nas na kratko obiskali tudi člani esperantske sekcije sekcije KD Slovenj Gradec. Posamezne teme bomo še obravnavali na sestankih društev, pa tudi v našem biltenu bo še kakšen prispevek v prihodnje.

O.K.

Objave v slovenskih medijih

Radio Koper, 6. marca 2019, je objavil reportažo novinarka Tjaše Lotrič o obisku francoskih učencev esperanta pri vrstnikih z OŠ Antona Ukmarja v Kopru. Besedilo in sliko lahko najdete s povezavo

<https://www.rtvlo.si/radiokoper/novice/na-koprski-osnovni-soli-antona-ukmarja-s-francoskimi-gosti-v-esperantu/481841>.

Delo, 18. maja 2019, je v rubriki *Mnenja - pisma bralcev* objavilo prispevek Janeza Zadravca z naslovom *Evropa v vlogi janičarja, ki širi angloameriški jezik*.

Celoten prispevek si preberite v naši tokratni rubriki *Komentiramo / Ni komentas*. Prispevek, ki je v spletni izdaji opremljen z dvema slikama in citatoma iz prispevka, si lahko ogledate s povezavo <https://www.delo.si/mnenja/pisma/evropa-v-vlogi-janicarja-ki-siri-angloameriski-jezik-185155.html>.

Portal **MojaObčina.si / Bled** je 29. julija poročal v članku z naslovom *Pod Iglico ti povem...* o prikazu gledališča kamišibaj na Bohijski Beli v nastopih za otroke in za odrasle (glejte naš članek v rubriki *Iz dejavnosti EDL / El la egado de ESL*). Posebnost prireditve je bila uporaba lokalnega dialekta in mednarodnega jezika esperanto. Članek spremljajo tri slike z dogodka za otroke.

Primorske novice so 8. avgusta v rubriki *Bralci sporočajo* objavile članek Nike Rožej *Tečaj esperanta v Izoli uspešno zaključen*. V kratkem poročilu o poteku učenja v preteklem šolskem letu je tudi navedeno, da se bo septembra 2019 tečaj v medgeneracijskem centru v Izoli nadaljeval.

RTV Slovenija – Radio Prvi je 29. avgusta predvajal reportažo tržaške dopisnice Mirjam Muženič o 86. nacionalnem kongresu esperantistov. V oddaji, ki je trajala 4:31 minut so nastopile tudi Nika Rožej, Rožana Špoh, Edvige Ackermann, Michela Lipari itd. Posnetek

oddaje je dosegljiv v arhivu s povezavo <https://4d.rtvlo.si/arhiv/aktualna-tema/174634773>.

Eŭropa Bulteno, julij/avgust 2019 je na straneh 10 in 11 objavil članek Janeza Zadravca v esperantu z naslovom *Komuna deklaro de ŝtatprezidantoj de EU*. Avtor komentira majsko izjavo predsednikov držav članic pred volitvami v evropski parlament. Vse številke bilten EEU so dostopne na spletni strani <http://www.europo.eu/eo/euhropa-bulteno>.

Anton Mihelič 1949 – 2019

La 19-an de aŭgusto 2019 forpasis nia amiko kaj samideano Magistro Anton Mihelič – Tone. En ĉijara aprilo li ankoraŭ vigle preparis la tradician unuamajan prezenton de Esperanto en Brežice kaj aliĝis al la Itala kongreso de Esperanto en Triesto. Sed la terura malsano, la hepatokancero, elŝiris lin el niaj vicoj. Ripozu en paco, Tone!

Sincerajn kondolencojn al lia edzino kaj samideanino Reneja kaj al ĉiuj familianoj!

La enterigo de liaj cindroj okazis en Mozirje la 22-an de aŭgusto. Respektplene adiaŭis de Tone dek esperantistoj el ĉiuj slovenaj E-societoj. **O.K.**

Jarkotizoj SIEL kaj ESL

Letna članarina ZES za individualne ĉlane je 12 € za zaposlene, 6 € za ŝtudente, upokojence in brezposelne ter 0 € za mlade do 18. leta. Članarino ali prostovoljne prispevke lahko plačate na srečanjih in sestankih ali na poslovni račun ZES pri Delavski hranilnici d.d. Ljubljana št. SI56-6100-0001-2538-761 z obrazcem UPN. Kot kodo namena vpišete »char« in namen plačila: »priimek, članarina in ustrezno leto oz. obdobje«. Pri referenci vpišete kodo SI99, ostalo pa pustite prazno.

Letna članarina ED Ljubljana ostaja na ravni iz prejšnjega leta, to je 12 € za zaposlene, 6 € pa za brezposelne, upokoјence in študente. Članarino ali prostovoljne prispevke lahko plačate na srečanjih in sestankih ali na poslovni račun EDL pri Delavski hranilnici d.d. Ljubljana št. SI56-6100-0000-1703-764. Glejte še navodilo za izpolnitev obrazca v zgornjem odstavku. **O.K.**

Kion oni legos en la sekvanta numero?

Por la numero de *Informacije / Informoj*, kiu aperos fine de novembro 2019, ni antaŭvidas raportojn pri interesaj okazaĵoj dum la aŭtunaj monatoj, krome ankaŭ diversajn informojn, anoncojn kaj artikoletojn pri la agado en Esperantujo:

- Eŭropa tago de lingvoj
- alproksimiĝas la 100-jara jubileo de ES Ljubljana
- rememoro pri Peter Zlatnar
- invitoj kaj programoj por la Zamenhofa Tago
- Projekto *Turismo* – Esperanto por turistgvidantoj
- inventaro kaj aranĝo de la faka biblioteko de SIEL
- el la historio de nia movado ktp.

La redaktoro rekomendas sin por kontribuoj pri via agado, proponoj, komentarioj, fotoj kaj rimarkoj, kiuj povus interesi la legantaron. Aparte estas bonvenaj verkoj en Esperanto, ĉar ni ĉiuj bezonas ekzerciĝon kiel aŭtoroj kaj legantoj. **O.K.**

Vseslovensko sreĉanje ob Zamenhofovem dnevni in dnevni esperantske knjige

Z veseljem lahko ŝe napovemo, kje bo letoŝnja osrednja proslava Zamenhofova dne in dneva

esperantske knjige. Esperantska sekcio Kulturanea društva Slovenj Gradec je sprejela organizacijo tega dogodka, ki bo v soboto, 14. decembra ob 10. uri v

prostorih Knjiŝnice Ksaverja Meška na Ronkovi 4 v Slovenj Gradcu.

V pripravi je razgiban program, katerega bosta verjetno lahko kronali predstaviti dveh novih esperantskih edicij. Podrobnosti si boste lahko prebrali v naslednji ŝtevilki naŝega biltena in v uradnih vabilih. Ŝe zdaj si rezervirajte ĉas za sreĉanje esperantistov in prijateljev esperanta na Koroŝkem. **O.K.**

Pa ŝe to....

Kaj ankaŭ tion ĉi...

Ne forĵetu manĝaĵon!

Kiel denove uzi la malnovajn pantranĉaĵojn?

- Bakitaj pantranĉaĵoj!

Pistu ajlon kaj aldonu olivan oleon. Ŝmiru la miksaĵon sur pantranĉaĵojn, surŝutu ilin per pistita rosmareno kaj baku en la bakujo ĉe 180° C proksimume 10 – 15 minutojn, ke ili fariĝos krakaj.

De la Pasko restis ĉokoladaj ovetoj kaj aliaj dolĉaĵoj

– Dolĉaj globetoj!

El la restitaj dolĉaĵoj ni faru tre bongustajn globetojn. Ĉokoladon kun iomete da butero fandu. Kukojn, biskvitojn fajne pistu kaj aldonu hakitajn pecetojn de sekigitaj fruktoj kaj iomete da rumo laŭ via gusto. Ĉiujn ingrediencojn bone miksu kaj metu ilin en fridujon. Post unu horo formu globetojn kaj ruligu ilin en ĉokoladeroj aŭ muelitaj nuksoj aŭ kokosfaruno ktp.

Ŝmirajo el restaĵoj: viando, hepato, krenkolbasoj ...

Ingrediencoj: restaĵoj de viando, hepato, krenkolbaso ..., oliva oleo aŭ butero, mola fromaĝo, fritita cepo, ajlo, pipro, salo, petroselo, laŭ via gusto iomete da kajena pipro. Ĉiujn ingrediencojn metu en elektrohakilon kaj haku tiel longe, ke ĝi fariĝos fajna ŝmirajo.

Esperanta sekcio Slovenj Gradec

INFORMACIJE / INFORMOJ izdaja / eldonas Zdrufenje za esperanto Slovenije / Slovenia Esperanto-Ligo, Ŝtefanova 9, SI-1000 Ljubljana, Slovenija / Slovenujo. <http://www.esperanto.si>. Matična ŝt. / kodnumero 1205226. ID za DDV / n-ro por AVI: 93737777. Poslovni račun / bankkonto: IBAN SI56 6100 0001 2538 761 pri / ĉe Delavska hranilnica d.d.. (Swift-kodo: HDELSI22). Uredil / redaktis Ostoj Kristan, lektoriral / kontrollegis Tomaŝ Longyka.

ISSN 2385-992X Naklada / eldonkvanto: 60

ISSN 2385-9628 URL: <http://www.esperanto.si/eo/bulteno-informacije-informoj-0>